

วิจารณ์ปิติสุขเอกคัคคตาสหิตํ ทุติยชฺฌานอนาคามีมคฺคจิตตํ
 ทุติยชฺฌานอนาคามีมคฺคจิตตํ ที่เกิดพร้อมด้วยองค์ฌาน ๔ คือ วิจารณ์ ปิติ สุข เอกคัคคตา

จำแนกเป็นเภทนัยได้ 8 ประเภท คือ.-

กุศลจิต	จิตที่ไม่มีโทษ ให้ผลเป็นความสุข และสามารถให้ผลเกิดขึ้น
.	มากกว่าตณ เป็นเบื้องต้นของฌาน อภิญญา มรรค ผล
โลกุตตรจิต	จิตที่พ้นจากการเกิดอยู่ในโลกทั้ง ๓ คือ กามโลก
.	รูปโลก อรูปโลก
โสภณจิต	จิตที่เกิดพร้อมกันกับโสภณเจตสิก หรือเป็นจิตที่สวยงาม
สเหตุกจิต	จิตที่มีเหตุ ๖ ประกอบ
ฌานจิต	จิตที่ประกอบด้วยองค์ฌานทั้ง ๕ มี วิตก เป็นต้น เป็นประธาน
.	เข้าไปเพ่งในกรรมฐานอารมณ์บ้าง นิพพานอารมณ์บ้าง
โสมนัสสหคตจิต	จิตที่เกิดพร้อมด้วยโสมนัสเวทนา คือ ความดีใจ
สัมปยุตตจิต	จิตที่ประกอบด้วยทิวฐิ โทสะ วิจิกิจฉา อุทธัจจะ
.	ปัญญา อย่างใดอย่างหนึ่ง
สสังขาริกจิต	จิตที่เกิดขึ้นโดยมีการชักชวน